

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
Slovenian Forestry Institute
Večna pot 2, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel: + 386 01 200 78 00 / fax: + 386 01 257 35 89

Poročevalska, diagnostična in prognostična služba za varstvo gozdov
Gozdarski inštitut Slovenije in Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, BF
Večna pot 2
1000 Ljubljana

V Ljubljani, 8. 8. 2008

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Tolmin
Vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov Zoran Zavrtanik
Tumov drevored 17
5220 Tolmin

Češnjeva listna pegavost, ki jo povzroča gliva *Blumeriella jaapii*, se je razmahnila v vlažnem letu 2008

V sredini julija ste nas obvestili o obsežnem pojavu prezgodnjega rumenenja in odmetavanja listov divje češnje (*Prunus avium* L.) v okolici Godoviča. Dne 30. julija 2008 smo si pojav ogledali v Ivanjih Dolinah pri Godoviču (X = 431.354 m, Y = 91.001 m, n. m. v. 700–720 m) in na Sabotinu (X = 394.375 m, Y = 95.053 m, n. m. v. 560 m). Prisotni so bili Zoran Zavrtanik, vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov v območni enoti Tolmin, Nikolaj Avgust, revirni gozdar, Helena Zorn, vodja krajevne enote Nova Gorica, Tine Hauptman, pripravnik na GIS in dr. Nikica Ogris, GIS.

V okolici Ivanjih Dolin pri Godoviču je bila intenziteta pojava zelo velika, ok. 60 % dreves divje češnje je že v sredini julija ostala skoraj popolnoma brez listja (slika 1 in 2). Preostala drevesa divje češnje, čeprav so bila v neposredni bližini okuženih dreves, niso imela bolezenskih znakov (slika 3). Simptomi bolezni so se pojavili že v začetku junija, ko so se na zgornji strani listov pojavile majhne vijolično-rdeče pege (slika 4). Listje je porumenelo in odpadlo v sredini julija. Odvzeli smo vzorce listja divje češnje. Pogled pod lupo je pokazal, da pege niso ostro razmejene in se združujejo (slika 5). Na spodnji strani listov se nahajajo trosišča s kupčki trosov (slika 6). Z mikroskopiranjem smo ugotovili, da so trosi nespolni, srpaste oblike, brezbarvni in sestavljeni iz dveh celic, kjer je en konec šilast drug pa top (slika 7). Trosi merijo 65–75 × 3 µm. S tem smo določili glivo *Blumeriella jaapii* (Rehm) Arx, ki povzroča češnjevo listno pegavost.

Letošnje leto je bilo junija in julija precej vlažno. Prav to je razlog, zakaj se je češnjeva listna tako zelo razmahnila. Češnjevo listno pegavost se v gozdu pojavlja na divji češnji ter še na čremsi (*Prunus padus* L.) in rešeljiki (*Prunus mahaleb* L.). Bolezen je v Sloveniji znana že več deset let. Največ težav povzroča v drevesnicah, kjer jo zatirajo s fungicidi. Ogromne škode dela tudi v sadovnjakih.

Na Sabotinu smo opazili podobna bolezenska znamenja še na rešeljiki. Listi so imeli vijolično-rdeče pege. Listi z več peg so rumeneli in odpadali (slika 8 in 9). Na spodnji strani listov smo pod lupo videli nespolna trosišča (slika 10) in z mikroskopiranjem smo določili makrokonidijsko obliko glive *Blumeriella jaapii* (slika 7).

Iz nespolnih trosišč (slika 6 in 10) se sproščajo konidiji, ki poskrbijo za širjenje boleznih poleti. Obilne padavine pospešujejo širjenje glive. Gliva prezimuje v odpadlih listih, iz katerih se spomladi sproščajo bodisi askospore bodisi pomladanski konidiji, ki povzročijo primarne okužbe listov.

Zatiranje boleznih v gozdu ni potrebno, saj je pojav boleznih popolnoma odvisen od vlažnega vremena. Zaradi zmanjšane primarne produkcije je nekoliko prizadet prirastek v letu, ko je drevesu prekmalu odpadlo listje. Češnjeva listna pegavost je izključno bolezen listov. Zaradi te boleznih se češnji ne posušijo poganjki ali veje. Obolela češnja se bo pomladi ponovno normalno olistala.

Slika 1: Divje češnje brez listov v sredini rastne sezone izstopajo iz sestoja

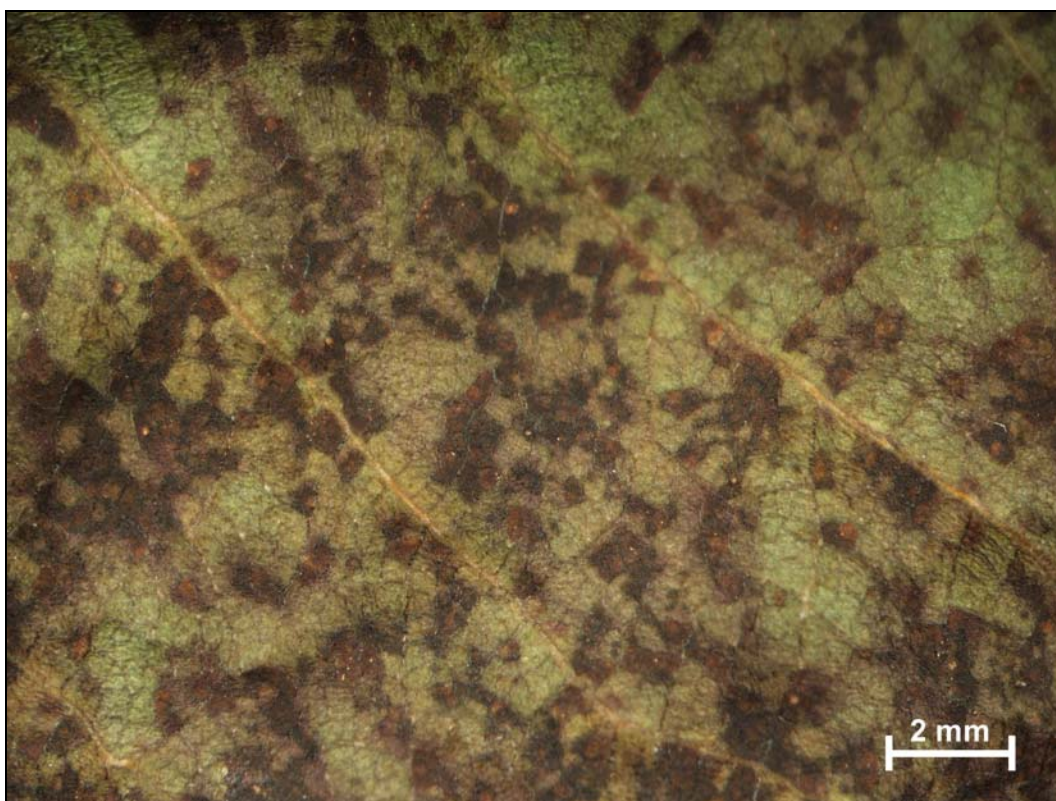
Slika 2: Divja češnja je ostala brez listja že v sredini julija. Listi rumenijo in naposled odpadejo

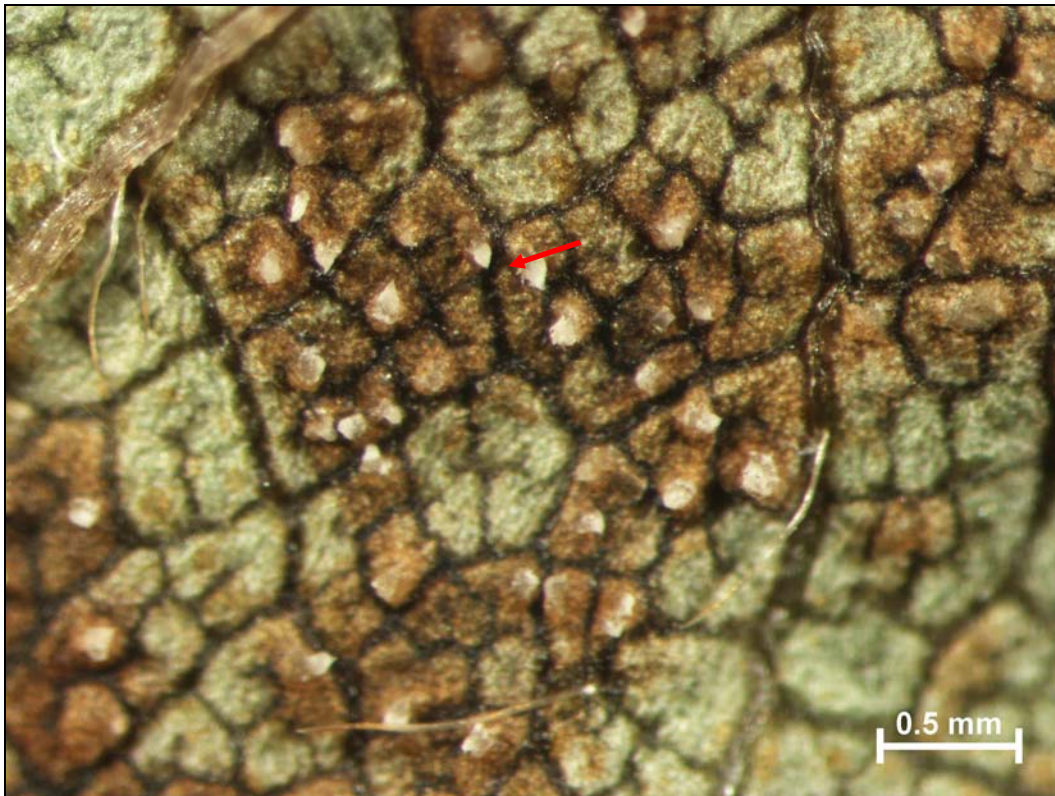
Slika 3: Nekatere divje češnje so imele skoraj popolnoma zdravo listje, čeprav rastejo zraven obolelih dreves

Slika 4: Majhne vijolično-rdeče pege, ki se pojavijo na zgornji strani listov divje češnje so eden od simptomov za češnjevo listno pegavost

Slika 5: Vijolično-rdeče pege na listu se postopoma množijo in združujejo, list porumeni in kmalu odpade

Slika 6: Na spodnji strani listov se oblikujejo nespolna trosišča. V belih kupčkih (rdeča puščica na sliki) se nahaja ogromna količina konidijev

Slika 7: Makrokonidiji glive *Blumeriella jaapii*

Slika 8: Zgornja stran lista rešeljike, ki je okužen z glivo *Blumeriella jaapii*

Slika 9: Spodnja stran okuženega lista rešeljike z glivo *Blumeriella jaapii*

Slika 10: Trosišča glive *Blumeriella jaapii* na spodnji strani lista rešeljike

Sestavil:
dr. Nikica Ogris

Direktor:
prof. dr. dr. h. c. Niko Torelli

Pregledal:
doc. dr. Dušan Jurc

V vednost:
- Zavod za gozdove Slovenije, Centralna enota, Marija Kolšek, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
- Gozdarska knjižnica